

Kroppens organ

En förberedande övning där eleverna funderar över sina egna kroppar. Oftast kan de namnge de flesta organen i kroppen, men placeringen haltar. Magsäcken hamnar bland tarmarna och hjärtat för långt till vänster. Låt gärna eleverna studera en torso för att kontrollera sina egna funderingar.

Mat till magen

Låt eleverna bilda hypoteser innan ni genomför försöket. Det behövs inga sugrör om du låter eleverna fylla munnen med vatten innan de hänger upp och ner med överkroppen.

Enzymer i saliven

Tillverka en svag stärkelseslösning genom att koka upp en tesked potatismjöl i en halv liter vatten.

Lösningarna i rör 1 och 2 blir gulbruna av joden. Lösningen i rör 3 innehåller stärkelse och blåfärgas därför. Testet visar att stärkelsen i rör 1 har brutits ner av salivens amylas.

Finns det teststickor för socker kan man lägga till en undersökning av socker i alla provrören. Var noga med att blanda om i alla provrören. Har ni ett vattenbad, använd gärna det så att amylasen i saliven får arbeta i 37 °C.

Andning och puls

Lär eleverna hur man tar pulsen både vid halsen och vid handleden. Andningen syns ganska lätt om man tittar på bröstkorgen när personen ligger ned. Ansträngningen bör vara upp mot två minuter lång.

Svar till vissa frågor:

2. Pulsen ökar när man ställer sig upp. Hjärtat måste öka blodtrycket för att få upp blod till hjärnan och det gör hjärtat genom att öka pulsen. Om ni har möjlighet, ta även blodtrycket i det här försöket.
5. Maxpuls avtar med åldern och man får ett ungefärligt värde genom att ta 220 minus åldern. För en 14-åring är maxpuls ungefär 206.

Musklerna samarbetar

Bilden visar:

- A. biceps
- B. triceps

Svar till frågorna:

3. De gör så att man kan böja armen.
4. De gör så att man kan sträcka ut armen.